

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

VI науково-практична конференція

Бібліотеки і суспільство: рух у часі та просторі

28–29 жовтня 2025 року

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

БІБЛІОТЕКИ І СУСПІЛЬСТВО: РУХ У ЧАСІ ТА ПРОСТОРИ

Матеріали VI науково-практичної конференції,
присвяченої 105-річчю Наукової бібліотеки
Харківського національного медичного університету

Харків, 28–29 жовтня 2025 року

Харків
2025

ЗМІСТ

Киричок Ірина <u>РОЗВИТОК УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ – ІСТОРИЧНИЙ ПОСТУП ЧИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЧЕРЕЗ КРИЗИ?</u>	6
Абашнік Володимир <u>ФРІДРІХ КАРЛ ФОРБЕРГ (1770–1848): ФІЛОСОФ ТА БІБЛІОТЕКАР</u>	16
Белодєд Олена, Могильна Оксана <u>ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ БІБЛІОТЕЧНОГО ФАХІВЦЯ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕКИ</u>	25
Білоус Валентина, Бровчак Людмила <u>ФОРМУВАННЯ СЕРЕДОВИЩА ПІДТРИМКИ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я У ВДПУ ІМ. М. КОЦЮБИНСЬКОГО: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ</u>	32
Боровик Ольга <u>ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ПІДТРИМКА НАУКИ ТА ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТІ (НА ПРИКЛАДІ БІБЛІОТЕКИ ПДМУ)</u>	43
Бугрій Анастасія <u>ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ ДЛЯ ВІРТУАЛЬНИХ ВИСТАВОК У ПРАКТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ БІБЛІОТЕК</u>	49
Будецька Ольга <u>ПРАЦІ ВИДАТНИХ СУДОВИХ МЕДИКІВ-ЕКСПЕРТІВ ХАРКІВЩИНИ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ. Е. Ф. БЕЛЛІНА ТА М. О. ОБОЛОНСЬКОГО В КОЛЕКЦІЇ ЮРИДИЧНИХ ПАМ'ЯТОК ХДНБ ім. В. Г. КОРОЛЕНКА</u>	52
Волкова Анастасія, Харахаш Олександр, Сиволап Оксана <u>ІНКЛЮЗІЯ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: БІБЛІОТЕЧНІ ПОСЛУГИ ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ПОРУШЕННЯМ ЗОРУ</u>	65
Holovach Tetiana <u>DIGITAL TOOLS AND CRITICAL THINKING: ENHANCING INFORMATION LITERACY COMPETENCIES</u>	69
Запотічна Роксолана <u>ПАРТНЕРСТВО БІБЛІОТЕК І КАФЕДР МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ: СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ВЗАЄМОДІЇ У ЗВО</u>	77

Киричок Ірина, Красюкова Оксана, Бабак Тетяна <u>АРТСЕСІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДТРИМКИ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я</u> <u>УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ: РЕЗУЛЬТАТИ АНКЕТУВАННЯ В</u> <u>ХНМУ</u>	84
Козак Ірина <u>ДЕЯКІ АСПЕКТИ КРАЄЗНАВЧОЇ РОБОТИ ВІДДІЛУ МЕДИЧНОЇ</u> <u>ЛІТЕРАТУРИ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОУНБ</u>	91
Куц Ольга <u>ВІД ІДЕЇ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ: ДОСВІД РОЗРОБКИ БІБЛІОТЕЧНОГО САЙТУ</u> <u>З ВИКОРИСТАННЯМ ШІ</u>	95
Малішевська Наталія <u>ВОЛОДИМИР ФІЛАТОВ – ВЧЕНИЙ, НОВАТОР, МИТЕЦЬ</u>	97
Медведь Марія, Медвідь Марина <u>БІБЛІОТЕЧНІ ПРОПОЗИЦІЇ ДІТЯМ ЗІ СТАТУСОМ ВНУТРІШНЬО</u> <u>ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ: ДОСВІД РОБОТИ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ</u> <u>УЖГОРОДСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ</u>	104
Миросниченко Михайло, Бібіченко Вікторія, Кузнецова Мілена <u>ДОСВІД СПІВПРАЦІ КАФЕДРИ ЗАГАЛЬНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ</u> <u>ПАТОФІЗІОЛОГІЇ ІМЕНІ Д. О. АЛЬПЕРНА ХАРКІВСЬКОГО</u> <u>НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ З НАУКОВОЮ</u> <u>БІБЛІОТЕКОЮ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ НА</u> <u>МАЙБУТНЄ</u>	110
Некрасова Наталія, Киричок Ірина <u>БІБЛІОТЕЧНИЙ ПРОСТІР ЯК ДЖЕРЕЛО СТІЙКОСТІ ПІД ЧАС ВІЙНИ</u>	113
Несін Вікторія <u>ПСИХОСОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА БІБЛІОТЕКИ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ</u> <u>ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ</u>	114
Павленко Тетяна <u>УНІВЕРСИТЕТСЬКА БІБЛІОТЕКА В ІНСТИТУЦІЙНІЙ ЕКОСИСТЕМІ</u> <u>ВІДКРИТОЇ НАУКИ</u>	120
Палько Христина, Надрага Марта, Дедишина Лариса <u>ЛИПИ У НАУЦІ Й ОСВІТІ: ІВАН – У КОЛІ НТШ, ЮРІЙ – В ОЦІНКАХ</u> <u>ВИКЛАДАЧІВ УНІВЕРСИТЕТУ</u>	130

Петруновська Світлана <u>ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНТЕГРАЦІЇ ШИ- ТЕХНОЛОГІЙ В БІБЛІОТЕЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ КПІ ІМ. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО</u>	136
Рибальченко Олена <u>БІБЛІОТЕКА ЯК КОРЕНІ ТА КРИЛА УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ: ШЛЯХ СТІЙКОСТІ, АДАПТИВНОСТІ ТА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В НАУКОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ ДЕРЖАВНОГО БІОТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ</u>	144
Сакалюк Олексій, Волкова Анастасія <u>ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ БІБЛІОТЕЧНИХ СЕРВІСІВ</u>	150
Скрипченко Лариса, Кравченко Світлана <u>ТРАНСФОРМАЦІЯ КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ: ДОСВІД НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ХНМУ</u>	154
Сокур Олена, Клименко Оксана <u>ЕТАПИ ТЕХНОЛОГІЗАЦІЇ БІБЛІОТЕЧНОЇ ПРАКТИКИ</u>	160
Харахаш Олександр, Сакалюк Олексій <u>ЕТИКА Й УПЕРЕДЖЕННЯ В АЛГОРИТМАХ РЕКОМЕНДАЦІЙ: ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОСТУП ДО МЕНШ ПЕРЕДСТАВЛЕНИХ КОЛЕКЦІЙ</u>	165
Янчуков Олександр <u>БІБЛІОТЕЧНИЙ ВІДЕОКОНТЕНТ: БАЗОВІ ПРИНЦИПИ ТА ВИМОГИ</u>	169
<u>ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ</u>	173

of Data Science and Analytics, 9(2), 197–213. <https://doi.org/10.1007/s41060-019-00181-5>

6. Galton Clavell, G., Martín Zamorano, M., Castillo, C., Smith, O., & Matic, A. (2020, February). Auditing algorithms: On lessons learned and the risks of data minimization. In Proceedings of the AAAI/ACM Conference on AI, Ethics, and Society (pp. 265-271). <https://doi.org/10.1145/3375627.3375852>

ETHICS AND ADVANCED RECOMMENDATION ALGORITHMS: ASSESSING THE IMPACT ON ACCESS TO LESS REPRESENTED COLLECTIONS

Oleksandr Kharakhash
Scientific and Technical Library

Oleksii Sakaliuk
ITCS Department
Odesa National University of Technology

***Abstract.** The thesis focuses on the significance of digitizing ancient texts as a means for sustainable development. The benefits of digitization for protecting cultural heritage, making knowledge more available, and having less of an effect on the environment are looked at. The difficulties of digital preservation in terms of both technology and ethics are also pointed out.*

***Keywords:** algorithmic bias, AI ethics, recommender systems, digital inclusion, underrepresented collections, information justice, access to knowledge, Explainable AI, cultural diversity.*

БІБЛІОТЕЧНИЙ ВІДЕОКОНТЕНТ: БАЗОВІ ПРИНЦИПИ ТА ВИМОГИ

Олександр Янчук
Київський національний університет культури і мистецтв

***Анотація.** Представлено користувацький запит до змісту бібліотечного відеоконтенту, який базується на органічній єдності трьох постулатів: якість, корисність і цікавість. Охарактеризовані базові принципи базовими принципами бібліотечного відеоконтенту (сюжетні відеокліпи з переконливими візуальними елементами, наведена у відеокліпі інформація є позачасовою, атмосферні відеоплани, послідовний контент та регулярність нових роликів). Розкриті*

основні вимоги до успішної лайфстайл-зйомки, коли в івенті задіяно багато учасників.

Ключові слова: *бібліотека, імідж бібліотеки, відеоконтент, вебсторінка, соціальні мережі, цифрові технології, медіасередовище.*

Вступ. Повсюдне використання у щоденній роботі бібліотек новітніх комп'ютерних технологій та засобів телекомунікаційного зв'язку позитивно впливає на створення їхнього позитивного іміджу як сучасних документно-інформаційних установ, здатних адекватно реагувати на потреби соціуму в актуальній інформації, відповідати запитам суспільства на цікавий та інформативний відеоконтент. Створені ефективні відеопідбірки, котрі містять пізнавальні матеріали про різні напрями діяльності бібліотеки, її основні івенти, унікальні пропозиції, цілеспрямовано розміщуються як на вебсторінці бібліотеки, так і на сторінках у соціальних мережах, яких переважно є кілька на різних платформах, та просуваються через засоби масової інформації саме з метою реклами і популяризації бібліотеки задля залучення більшої кількості користувачів, незалежно від їхнього географічного положення, громадянства, віросповідання чи знання мови запропонованого для перегляду відеоконтенту.

Основна частина. Користувацький запит до змісту бібліотечного відеоконтенту сконцентрований на органічній єдності трьох постулатів: якість, корисність і цікавість. Для створення списку для успішного відеоконтенту про бібліотеку, Девід Лі Кінг [1] наголошує, що, насамперед, необхідно відповісти на три важливі питання: 1. Що нового та цікавого в бібліотеці? 2. Що, на вашу думку, необхідно читачам більше робити чи використовувати у вашій бібліотеці? 3. Які цікаві події заплановані на найближчий час? Складений перелік не повинен перевищувати 10 позицій стосовно найактуальніших фактів про бібліотеку (для прикладу нового обладнання для мейкерспейсу).

Базовими принципами до відеоконтенту нами визначені:

- *сюжетні відеокліпи* з переконливими візуальними елементами, котрі викликають позитивні емоції та привертають увагу користувача, спонукаючи його дізнатися більше інформації про згадану бібліотеку, а по можливості відвідати її;
- *наведена у відеокліпі інформація є позачасовою*, адже репрезентує неповторність будівлі, в котрій розташована бібліотека, демонструє рідкісність бібліотечних фондів,
- *атмосферні відеоплани*, які ілюструють своєрідність внутрішнього інтер'єру, представляють винятковість наданих сервісів, популяризують ексклюзивність бібліотечних продуктів, рекламують індивідуальність підходу до потреб окремого користувача

- *послідовний контент та регулярність нових роликів*, що засвідчує професійність підходу та відповідальність бібліотечних працівників щодо корисних для користувачів відеоматеріалів.

Основними вимогами до успішної лайфстайл-зйомки, коли в івенті задіяно багато учасників, нами визначені:

- робота у тандемі різних операторів з кількома камерами, зйомка з дрона, покадрова зйомка, але зміст усіх напрацьованих відеоматеріалів об'єднує єдиний задум, підтверджений аналогічною естетикою планів;
- ретельне планування задля визначення захопливих аспектів історії бібліотеки, виняткових її фундаторів та меценатів, тривалості часу на утримування уваги користувача на різних унікальних фактах сьогодення та акцентування на особливості для пропагування обраної події.
- тривалість відео не повинна перевищувати двох хвилин, а наприкінці обов'язково вказати поштову та електронну адресу установи, вебсайт, щоб зацікавлений користувач зайшов на е-сторінку або наявні у нього соціальні мережі;
- враховуючи особливості різних платформ для прискорення поширення відеоконтенту створений відеоматеріал необхідно паралельно завантажити на відехостинг YouTube (потрібно відповідати на всі отримані коментарі, щоб відео набувало більшої популярності і обов'язково дякувати за отримані коментарі) та розмістити на вебсайті, лише після цього опублікувати у Facebook-сторінці бібліотеки, у мережі X потрібно розмістити скріншот з URL-адресою.

Висновок. Отже, у час повсюдного поширення цифрових технологій бібліотеки активно пропагують свої установи та різні напрями її діяльності у медіасередовищі, що включає поширення відеоконтенту на бібліотечній вебсторінці, сторінках у соціальних мережах, відехостингу YouTube тощо, таким чином не лише задовольняючи інформаційні та освітні запити користувачів, і а й пропагуючи історію краю, де розташована бібліотека, активно комунікуючи з дописувачами у коментарях.

Література

1. David Lee King. Making Library Videos. American libraries : websait. November 1, 2018. URL: <https://americanlibrariesmagazine.org/2018/11/01/making-library-videos/> (дата звернення: 14.05.2025).

LIBRARY VIDEO CONTENT: BASIC PRINCIPLES AND REQUIREMENTS

Oleksandr Yanchukov

Kyiv National University of Culture and Arts

***Abstract.** A user query for the content of library video content is presented, which is based on the organic unity of three postulates: quality, usefulness, and interest. The basic principles of library video content are characterized. (storyline video clips with compelling visual elements, the information provided in the video clip is timeless, atmospheric video shots, consistent content, and regularity of new videos). The main requirements for successful lifestyle filming when many participants are involved in the event are revealed.*

***Keywords:** library, library image, video content, website, social networks, digital technologies, media environment.*